

Olimpiada de Istorie
Faza națională (Oradea): Aprilie 2015
Clasa a IX-a

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.

Subiectul I

40 puncte

Citiți cu atenție sursele istorice de mai jos:

A. „Țara pe care grecii au numit-o Mesopotamia, <<pământul dintre râuri>>, a fost leagănul celor mai vechi civilizații umane. (...) Sumerienii au pus în acest ținut bazele primei mari civilizații umane. (...) În intervalul istoric cunoscut sub numele de perioada Protodinastică sau Presargonică (2900-2334 î.Hr.) au apărut primele dinastii regale. (...)

Fiecare oraș-stat sumerian a fost condus de un ensi, (<<rege-preot>>), care a avut rolul de judecător suprem, comandant al armatei și administrator al patrimoniului zeului local. Importanța lui religioasă a fost redată prin atitudinea de rugăciune în fața divinității, înfățișată de statuetele votive sau prin imaginea afișată pe basoreliefuri, unde a fost prezentat aducându-și contribuția personală la construirea templelor, pentru a câștiga bunăvoința divină ori slujindu-și zeul în război, postură în care a apărut pe unele stele. Administrarea civilă și religioasă a orașelor-stat a avut la bază un amplu aparat de funcționari: inspectori pentru lucrările hidrografice, meșteri, scribi, preoți specializați în diverse domenii (sacrificii, cânturi, oracole). (...)

Populația sumeriană a crescut semnificativ în această perioadă, fenomen demonstrat de extinderea așezărilor urbane și a templelor. Societatea sumeriană a fost în principal urbană, iar viața publică s-a desfășurat în jurul templului și al palatului. Pe o treaptă inferioară celei ocupate de familiile nobile și de funcționari s-a situat marea majoritate, formată din oameni liberi, cu diverse ocupații: țărani, crescători de animale, grădinari, pescari, meșteșugari, păstori. Scribii s-au bucurat de un respect deosebit în societate.”

(Jose Manuel Cuenca Toribio - coordonator, *Istoria universală*)

B. „După cum a spus, pe bună dreptate, istoricul grec Herodot, Egiptul a fost un <<dar al Nilului>>; această calitate a fost valorificată din plin în urma unui fapt cu o extraordinară semnificație istorică: unificarea țării sub un singur sceptru politic. Vechii egipteni nu au uitat niciodată această importantă realizare, pe care au considerat-o un eveniment unic și sacru ce a dat naștere civilizației lor avansate. (...) Consecințele unificării politice, un eveniment a cărui desfășurare istorică exactă nu e cunoscută, au fost decisive. (...) Societatea din acea vreme a fost extrem de dinamică. Administrația centralizată a impulsionat un model de cultură și artă care a avut să persiste timp de mai multe milenii. Resursele economice au fost mai bine valorificate, aspect esențial pentru o țară a cărei subzistență a depins în mare măsură de productivitatea agricolă și de controlul revărsărilor Nilului (prin intermediul lucrărilor hidrografice). Creșterea demografică a fost, ca urmare, semnificativă. (...)

Memfis a fost capitala administrativă a primelor dinastii. (...) Suveranul egiptean a fost considerat o ființă de natură divină, încarnarea zeului Horus pe Pământ, motiv pentru care i-au fost atribuite puteri supranaturale. (...) Țara a fost împărțită în circumscripții, pe care grecii le-au numit nome, a căror origine exactă nu este clară. Fiecare a avut o capitală și un teritoriu, cu mai multe nuclee de populație.

<<Guvernatorul nomei>> a fost un funcționar numit de suveran, în subordinea căruia s-au aflat diverse departamente (tezaur, grânare, turme) și care s-a bucurat de un prestigiu considerabil. (...)

Cu timpul - și din cauza tendinței de a da caracter ereditar funcțiilor - gradul de centralizare s-a diminuat, iar nomarhii au dobândit o autonomie sporită, ajungând să creeze adevărate dinastii locale în Egiptul de Sus.”

(Jose Manuel Cuenca Toribio - coordonator, *Istoria universală*)

Răspundeți următoarelor cerințe:

1. Precizați, pe baza sursei A, două caracteristici ale societății sumeriene. 4 puncte
2. Menționați, pe baza sursei B, două informații aflate în relație cauză-efect referitoare la administrația provincială precizând rolul fiecăreia dintre aceste informații (cauză, respectiv efect). 5 puncte
3. Menționați, pe baza surselor A și B, o deosebire referitoare la statutul conducătorilor politici ai celor două popoare și selectați câte o informație din fiecare sursă, prin care să susțineți deosebirea menționată. 7 puncte
4. Menționați, pe baza sursei A, o informație referitoare la forma de organizare politică a sumerienilor. 3 puncte
5. „*Consecințele unificării politice, un eveniment a cărui desfășurare istorică exactă nu e cunoscută, au fost decisive.*” Susțineți această opinie prin trei informații selectate din sursa B. 6 puncte
6. Prezentați un alt popor din spațiul Orientului, în Antichitate sau în Evul Mediu, în afara celor la care se referă sursele A și B. 5 puncte
7. Prezentați alte două fapte istorice referitoare la sumerieni și egipteni, în afara celor la care se referă sursele A și B. 10 puncte

Subiectul al II-lea

50 puncte

Elaborați, în aproximativ patru-cinci pagini, o sinteză despre **Civilizația europeană în Antichitate și Evul Mediu**, având în vedere:

- prezentarea unei consecințe a democrației ateniene asupra modelelor de educație din lumea greacă;
- menționarea unei asemănări între arta greacă și romană;
- precizarea unei forme de organizare politică din Europa de Răsărit, din perioada Antichității și menționarea a două fapte istorice referitoare la aceasta;
- prezentarea unui element de continuitate între popoarele din Antichitate și popoarele medievale din Europa Occidentală;
- prezentarea unui fapt istoric referitor la consecințele ierarhiei feudale în organizarea politică a Franței medievale;
- menționarea a două deosebiri dintre Sfântul Imperiu Romano-German și Imperiul Roman;
- menționarea rolului unei personalități în constituirea statelor medievale din Europa de Răsărit și susținerea acestuia prin precizarea a două fapte istorice.

Notă!

Se punctează și utilizarea **limbajului istoric adecvat**, **structurarea** prezentării, evidențierea **relației cauză-efect**, elaborarea argumentării (prezentarea faptelor istorice și a conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia) respectarea **sucesiunii cronologice/logice** a faptelor istorice și **încadrarea** în limita de spațiu precizată.